

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (pzo) dla obszaru Natura 2000 Kurze Grzędy PLH220014 opracowano na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 627 z późn. zm.). Obszar został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 r. Nr 350 poz. 287), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Projekt PZO sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 późn. zm.).

Teren na którym znajduje się obszar Natura 2000 Kurze Grzędy PLH220014 zajmuje powierzchnię 1586,59 ha i stanowi głównie własność Skarbu Państwa (w 95,7%), jak i prywatną (w 4,3%). Pod względem administracyjnym położony jest w woj. pomorskim – pow. kartuski, (gm. Kartuzy, gm. Sierakowice). Obszar Kurze Grzędy znajduje się w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Kartuzy i Nadleśnictwa Strzebielino.

Teren obszaru Natura 2000 pokrywa się z innymi formami ochrony przyrody – z rezerwatami przyrody: „Żurawie Błoto”, „Jezioro Turzycowe”, „Kurze Grzędy”, „Lubygość”, „Szczelina Lechicka”, z obszarem specjalnej ochrony ptaków Lasy Mirachowskie PLB220008, z terenem Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, z terenem zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Rynna Potęgowska”. Dla obszaru Kurze Grzędy nie zachodzą jednak przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt 2, 3 i 3a ustawy o ochronie przyrody.

Gospodarka leśna na terenach należących do Skarbu Państwa prowadzona jest w oparciu o Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Kartuzy na lata 2006-2015. W lasach prywatnych gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasu.

Rozpatrywany obszar Natura 2000 zaprojektowano z uwagi na występowanie siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych:

- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne
- 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*)
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*

- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati – Fagenion*)
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)
- 91D0 Bory i lasy bagiennie (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagiennie lasy borealne

Podczas prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz potwierdzono występowanie wszystkich przedmiotów ochrony wykazywanych w Standardowym Formularzu Danych, oprócz siedliska 7150 - obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*. Dla tego siedliska zaplanowano działanie z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy: analiza i weryfikacja danych dotyczących siedliska w obszarze, odszukanie i skartowanie siedliska w obszarze, ocena jego stanu na podstawie metodyki stworzonej na potrzeby PMS GIOŚ oraz ewentualna zmiana SDF (w przeciągu pierwszych 5 lat obowiązywania pzo).

W ramach prac nad projektem planu dokonano oceny stanu poszczególnych siedlisk przyrodniczych oraz zidentyfikowano zagrożenia, istniejące i potencjalne, dla poszczególnych przedmiotów ochrony.

Głównymi zidentyfikowanymi istniejącymi zagrożeniami są zmiany stosunków wodnych spowodowane przez człowieka, osuszanie terenów bagiennych, stopniowe zarastanie siedlisk torfowiskowych, usuwanie martwych i zamierających drzew z siedlisk leśnych.

Za najważniejsze cele działań ochronnych uważa się utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub dążenie do osiągnięcia właściwego stanu siedlisk.

Działania ochronne zabezpieczają zachowanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru, których stan ochrony został oceniony jako właściwy, dla pozostałych siedlisk zaplanowane działania ochronne zabezpieczają utrzymanie stanu ochrony na dotychczasowym poziomie i stopniowe dążenie do jego poprawy.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył oceny stanu ochrony lub niektórych wskaźników parametru struktura i funkcje, siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: 3160, 7120, 7140, 9110, 9130, 9190, 91D0. Monitorowanie stanu ochrony siedlisk przyjęto zgodnie z metodyką do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Stwierdzono również potrzebę uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony obszaru Natura 2000: 7150.

Analiza dokumentów planistycznych wykazała, że nie ma potrzeby wprowadzania w nich zmian. Nie przewiduje się również konieczności wprowadzania zmian w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

Pełna ocena stanu ochrony siedlisk i gatunków powinna odbywać się co 10 lat, w ramach kolejnych PZO.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie

siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu zorganizowano dwa spotkania dyskusyjne (27.08.2012 r., 24.10. 2012 w Kartuzach), których tematem były zapisy w projekcie PZO. Informację o przystąpieniu do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Kartuzy, Urzędu Gminy Sierakowice, Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz w prasie (Gazeta Wyborcza z dnia 10.07.2012 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 07.08.2013 r., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku (wywieszono dnia 08.08.2013 r, zdjęto 04.11.2013 r.), na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku (z dnia 10.08.2013 r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Kartuzy, Urzędu Gminy Sierakowice, a także Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Gazety Wyborczej z dnia 27.08.2013 r. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski od: Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo z dnia 23.09.2013 r.), Nadleśnictwa Kartuzy (pismo z dnia 09.09.2013 r.), Klubu Przyrodników (pismo z dnia 09.09.2013 r.), Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (pismo z dnia 28.08.2013 r.).

W związku z koniecznością wprowadzenia istotnych zmian do projektu zarządzenia zaszła konieczność powtórzenia konsultacji społecznych dla projektu zarządzenia Kurze Grzędy PLH220014.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko został ponownie zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 05.02.2014 r., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku (wywieszono dnia 11.02.2014 r, zdjęto 21.03.2014 r.), na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku (z dnia 11.02.2014 r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Kartuzy, Urzędu Gminy Sierakowice, a także Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Gazety Wyborczej z dnia 11.02.2014 r. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski od: Nadleśnictwa Kartuzy (pismo z dnia 04.03.2014 r.), Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (pismo z dnia 25.02.2014 r.).

W trakcie prowadzenia spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy zostały również zgłoszone zastrzeżenia co do zaplanowanych działań ochronnych.

Odnosząc się do złożonych wniosków dotyczących wprowadzenia konkretnych zmian w zapisach planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku szczegółowo przeanalizował zaproponowane modyfikacje zapisów.

Odpowiadając na uwagę Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku „w załączniku nr 5 do projektu zarządzenia „działania ochronne” dla siedlisk przyrodniczych: torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, kwaśne buczyny, żyzne buczyny, pomorski kwaśny las brzozowo – dębowy, bory i lasy bagienne dla działań związanych z ochroną czynną polegających na kontroli i konserwacji zastawek na rowach melioracyjnych w zlewni, monitoringu wybranych parametrów siedliska (pomiar martwego drewna, obecność gatunków obcych w drzewostanie) jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie wskazano Nadleśnictwo Kartuzy. Takie wskazanie Nadleśnictwa, bez wymienienia źródeł finansowania przedsięwzięcia jest sprzeczne z przepisami art. 54 ustęp 5 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. W myśl tych przepisów, Lasy Państwowe mogą wykonywać zadania z zakresu ochrony gatunkowej i zwierząt oraz sprawować nadzór nad obszarami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000, po uzyskaniu na te cele dotacji. RDLP w Gdańsku wnioskuje o wykreślenie Nadleśnictwa kartuzy ze spisu podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań o których mowa wyżej”, organ tut. wyjaśnia: przytoczony przepis art. 54 brzmi: „Lasy Państwowe otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową, a w szczególności na: opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, ich realizację, ochronę gatunkową roślin i zwierząt oraz sprawowanie nadzoru nad obszarami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000” nie zaś, że mogą wykonywać ww. zadania po uzyskaniu na te cele dotacji. Treść niniejszego zarządzenia nie wskazuje źródła finansowania działań ochronnych, ale wskazuje podmiot odpowiedzialny za pozyskanie środków na ten cel (dotyczy dotacji z budżetu państwa, środków z funduszy celowych, itp.). Niemniej jednak za zapisy związane z realizacją działania ochronnego dotyczącego monitoringu siedlisk przyrodniczych w załączniku nr 5 do zarządzenia jako podmiot odpowiedzialny wskazano RDOŚ w Gdańsku.

Uwzględniono uwagę Klubu Przyrodników „podstawą do wyłączenia z zakresu prac nad pzo terenu rezerwatu przyrody może być wyłącznie ustanowiony plan ochrony rezerwatu, zawierający zakres pzo. Podstawą taką nie może być fakt, że taki plan ochrony rezerwatu jest w trakcie opracowywania”. W obszarze Natura 2000 nie istnieją rezerwaty przyrody dla których spełnione byłyby przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt 2, 3 i 3a ustawy o ochronie przyrody. Projekt planu zadań ochronnych obejmuje zatem swym zasięgiem cały obszar Natura 2000 Kurze Grzędy. W związku z powyższym powtórzono udział społeczny dla projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla całego obszaru Kurze Grzędy PLH220014, bez wyłączeń.

Odnosząc się do uwag Klubu Przyrodników „nie można prowadzić konsultacji społecznych projektu pzo opracowanego z wyłączeniem rezerwatu przyrody, jeśli materiały dla tego rezerwatu przyrody, zawierające informacje o siedliskach przyrodniczych i gatunkach, o zakresie analogicznym do pzo, nie zostały nawet opublikowane/przedstawione do konsultacji. Konsultujący nie ma możliwości wyrobienia sobie zdania o całości obszaru, a punkt widzenia obejmujący całość obszaru jest niezbędny do wyrażenia opinii o sposobach jego ochrony”, „wnoszę o

uzupełnienie w dokumentacji danych dotyczących siedlisk i gatunków w rezerwach przyrody, a także o udostępnienie do konsultacji projektów planów ochrony rezerwatów przyrody z zakresem pzo i dopiero później o ponowienie konsultacji projektu pzo” organ tut. wyjaśnia: zgodnie z art. 39 ust 1. pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, bez zbędnej zwłoki, podaje do publicznej wiadomości informację o: możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. Zgodnie z art. 39 ust. 2, pkt. 1 i 2 ww. uchwały do niezbędnej dokumentacji sprawy, o której mowa w ust. 1 pkt 2, należą: założenia lub projekt dokumentu,

wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. W myśl przytoczonych wyżej przepisów do publicznej wiadomości podczas ponownego udziału społecznego dla obszaru Natura 2000 Kurze Grzędy została wyłożona niezbędna dokumentacja sprawy tj. projekt zarządzenia dla obszaru Natura 2000 Kurze Grzędy. W myśl przytoczonej wyżej art. 39 ust. 2, pkt. 2 ustawy organ tut. nie miał obowiązku wykładania do publicznego wglądu również szablonu dokumentacji planu zadań ochronnych, gdyż nie istnieją przepisy, które nakazywałyby to.

Odpowiadając na uwagę Klubu Przyrodników „oceny „D” z SDF należało sprawdzić i uzasadnić. Tj. należało terenowo sprawdzić, czy reprezentatywność jezior lobeliowych i grądów jest rzeczywiście nieznacząca, a obecność wydry i bobra tylko przypadkowa. W dokumentacji należy uzasadnić oceny „D”. W szczególności jeżeli okaże się, że jezioro Kamienne nie jest już lobeliowe, to należy siedlisko 3110 zakodować jako N/P, a nie jako reprezentatywność D” organ tut. wyjaśnia: dane dotyczące potencjalnych przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 zostały zweryfikowane w terenie.

Wizję terenową w kierunku odnalezienia gatunku wydry przeprowadzono w dn. 16.08.2012 przy użyciu tzw. metody standardowej badań (Romanowski i inni 2011). Skontrolowano odcinek brzegu Jeziora Kłęczyno, należącego do zespołu Jezior Potęgowskich, gdzie prawdopodobieństwo napotkania śladów występowania wydry było największe. Monitoring przeprowadzono na odcinku 500 m w obu kierunkach od mostku na przesmyku Jezior Kłęczyno i Kocienka (Kocenko). Nie stwierdzono śladów obecności wydry.

Na podstawie ortofotomapy nie udało się znaleźć żadnego siedliska, które byłoby typowe dla występowania skójki gruboskorupowej, czyli czystych wód bieżących (dużych potoków, strumieni i rzek) z piaszczystym lub piaszczysto-żwirowym dnem, w których występowałyby ryby, będące żywicielami larw skójki z następujących gatunków: ciernik *Gasterosteus aculeatus*, cierniczek *Pungitius pungitius*, jelec *Leuciscus leuciscus*, kleń *Leuciscus cephalus*, strzebla potokowa *Phoxinus phoxinus*, okoń *Perca fluviatilis*, wzdręga *Scardinius erythrophthalmus* i głowacz białopłetwy *Cottus gobio* (Hochwald 1988, 1997, Engel, Wächtler 1989 w Zajac 2008). Niemniej skójka grubo skorupowa „W Europie południowo-wschodniej bywa znajdowana w dużych litoralnych jeziorach, ale również we wpływach i wypływach z jezior.” (<http://www.iop.krakow.pl/pckz/opis.asp?id=130&je=pl> data dostępu: 17.08.2012). W związku z powyższym dn. 16.08.2012 skontrolowano wypływ z Jeziora Kocienka do Jeziora Kłęczyno, gdzie stwierdzono występowanie niewielkiej kolonii skójek *Unio* sp. na piaskowej łasze. By przeprowadzić

dokładniejszą ocenę występujących tu gatunków oraz ich liczebności wystąpiono o zgodę na odłów skójek w tej lokalizacji, jednak otrzymano decyzję odmowną. Niemniej ze względu na nietypowe siedlisko oraz niewielki wpływ gatunku na siedliska będące przedmiotami ochrony w Obszarze zdecydowano się nie ingerować w obecny zapis SDF Obszaru ani nie planować prac mających na celu pełniejszą weryfikację statusu gatunku.

W wyniku prac terenowych dotyczących planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Żurawie Błota” Jezioro Kamienne zakwalifikowano jako siedlisko przyrodnicze 3110. Mając na uwadze konieczność ochrony ww. siedliska przyrodniczego planuje się uznać je za przedmiot ochrony w obszarze Kurze Grzędy. Planuje się wystąpić o wpisanie na listę przedmiotów ochrony i korektę standardowego formularza danych w tym zakresie.

Zarówno w trakcie prac terenowych nad sporządzeniem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kurze Grzędy, jak i w trakcie prac terenowych nad sporządzeniem planów ochrony dla rezerwatów przyrody „Żurawie Błota”, „Szczelina Lechicka”, „Lubygość” nie stwierdzono występowania siedliska przyrodniczego 9160.

Odpowiadając na uwagę Klubu Przyrodników *„system klasyfikacji siedlisk przyrodniczych Natura 2000, oparty na klasyfikacji PHYSIS zakłada, że wszystkie naturalne jeziora naszej części Europy powinny być bez reszty rozdzielone między różne typy siedlisk przyrodniczych. Jakim typem siedliska są jeziora widoczne na fotomapie, a przez autorów nie skartowane jako żaden z typów siedlisk przyrodniczych?”*, organ tut. wyjaśnia: zgodnie z dokumentacją projektów planów ochrony dla rezerwatów przyrody „Żurawie Błota”, „Szczelina Lechicka”, „Lubygość” jezioro Kamienne stanowi siedlisko przyrodnicze 3110, zbiornik wodny znajdujący się na zachód od jeziora Kamiennego, a także cztery zbiorniki wodne znajdujące się na południe od jeziora Kamiennego stanowią siedlisko przyrodnicze 3160. Pozostałe zbiorniki wodne znajdujące się w obszarze natura 2000 Kurze Grzędy nie stanowią siedlisk przyrodniczych z zał. I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Należy podkreślić, że zgodnie z § 3 pkt 2 lit b rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje ... zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ochrony, w tym dotyczących m. in. występowania przedmiotów ochrony. Zgodnie z powyższym przyjęta metodyka prowadzenia prac nad sporządzeniem pzo nie obejmowała określenia przynależności fitosocjologicznej zbiorników wodnych, płątów roślinności niebędącej siedliskami przyrodniczymi. Ponadto należy podkreślić, że klasyfikacja Physis stanowi hierarchiczny system kodowania typów siedlisk Palearktyki utworzony na użytek programu Corine, natomiast na potrzeby sieci Natura 2000 używany jest system kodowania określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 77 poz. 510 z późn. zm.).

Nie uwzględniono wniosku Klubu Przyrodników *„wnoszę o rozważenie, czy sieć przegród blokujących odpływ wody rowami, zwłaszcza na torfowisku Kurze Grzędy, nie powinna być jeszcze rozbudowana i uzupełniona. Jeżeli tak, wykonanie*

dodatkowych przegród powinno być zapisane w pzo". Zagrożenie J02.01.02 osuszanie terenów bagiennych określono w zarządzeniu jako potencjalne dla siedliska 91D0 i jako istniejące dla siedliska 7120 na terenie rezerwatu przyrody „Kurze Grzędy”. W płatach siedliska znajdującego się na terenie rezerwatu przyrody „Kurze Grzędy” miejscami obserwowana jest degeneracja spowodowana dawnym osuszeniem (silne oddziaływanie w przeszłości, obecnie nie oddziałuje). Na fragmentach, gdzie podniósł się poziom wody, świerk wydziela się z drzewostanu, co oddziałuje korzystnie na płaty siedliska. Jako działanie ochronne dla siedlisk 91D0 i 7120 znajdujących się na terenie rezerwatu przyrody „Kurze Grzędy” zaplanowano działanie: *„kontrola i konserwacja zastawek na rowach melioracyjnych w zlewni siedliska. Rowy melioracyjne w oddziale 134”*. Ww. działanie będzie wystarczające, aby osiągnąć cel działań ochronnych zaplanowanych na dziesięciolecie obowiązywania pzo, w związku z czym nie przewidziano jako działania ochronnego rozbudowania i uzupełnienia przegród blokujących odpływ rowami.

Nie uwzględniono w projekcie zarządzenia propozycji Klubu Przyrodników aby jako działanie ochronne zapisać *„pozostawienie wszystkich dobrze wykształconych i zachowanych płatów siedlisk 9130 i 9190 oraz ok. 20 ha najlepiej wykształconych i zachowanych płatów siedliska 9110, jako tzw. powierzchnie referencyjne wyłączone z pozyskania drewna i innych zabiegów gospodarczych, do rozwoju na drodze naturalnych procesów”*. Zapisy dotyczące dostosowania gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska są wynikiem dyskusji, uzgodnień i wypracowanego kompromisu członków Zespołu Lokalnej Współpracy.

Zgodzono się z uwagą Klubu Przyrodników dotyczącą propozycji działania dla siedliska przyrodniczego 9110 *„rygorystyczne pozostawianie złomów i wykrotów bukowych oraz drzew biocenotycznych (w sensie Instrukcji Ochrony Lasu 2011 w tym wszystkich drzew zahubionych, z dziuplami i próchnowiskami, z obłamaniami korony i konarów, wyróżniających się pokrojem lub rozmiarami – proponowane od 80 cm pierśnicy)”, „w cięciach rebnych, pozostawianie co najmniej 5 % drzewostanu z chwili rozpoczęcia rębni, w formie grup lub kęp z nienaruszonymi dolnymi piętrami lasu, na kolejne pokolenie drzewostanu i docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu drzew”*. Ww. działania zapisano w sposób następujący: *„pozostawienie w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy). Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do całkowitego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu”, „dążenie do pozostawienia w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co ponad 3% miąższości drzewostanu”, „dążenie do pozostawiania martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm dążenie do pozostawiania martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 3 sztuk/ha”*.

Nie zgodzono się z uwagą Klubu Przyrodników *„dla siedlisk lasów liściastych (9110, 9130, 9190) celem ochrony powinno być także długofalowe odtworzenie ich naturalnego rozmieszczenia i ciągłości przestrzennej w obszarze – poprzez zwiększenie powierzchni siedlisk powierzchni siedlisk na drodze unaturalniającej przebudowy sztucznych drzewostanów na siedliskach Lśw, LMśw, z przyjęciem jako*

docelowych typów drzewostanu Bk-Db, Db-Bk i Bk (bez udziału So, Dg)". Przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Kurze Grzędy jest rzeczywisty obszar istniejących płatów siedlisk, a nie teren na którym potencjalnie to siedlisko może się wykształcić. Zgodnie bowiem z art. 28, ust. 5 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Zgodnie z § 3 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 działania ochronne mają służyć osiągnięciu celów działań ochronnych zaplanowanych na okres obowiązywania pzo, umożliwiających monitoring i weryfikację ich osiągnięcia, z uwzględnieniem: konieczności utrzymania właściwego stanu ochrony, likwidacji, ograniczenia istniejących lub potencjalnych zagrożeń dla przedmiotu ochrony lub zapobieżenia im - jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako właściwy, potrzeby osiągnięcia właściwego stanu ochrony, konieczności likwidacji, ograniczenia istniejących lub potencjalnych zagrożeń odpowiedzialnych za niewłaściwy stan ochrony przedmiotu ochrony lub zapobieżenia im - jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako niezadowalający lub zły. Nie ma zatem ustawowej możliwości, aby działania ochronne odnosiły się do płatów roślinności/ zbiorowisk roślinnych, które nie stanowią siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzi *„prosimy o uzupełnienie zapisu pkt 2.6.1 Dokumentacji Planu w części dotyczącej siedliska 7140 o informację, że niekorzystne oddziaływanie na to siedlisko poprzez odwodnienia i zmianę poziomu wód gruntowych w wyniku prowadzenia gospodarki leśnej (odlesienia zlewni i zalesień) można rozpatrywać już tylko w ujęciu historycznym*”, organ tut. wyjaśnia: dla siedliska 7140 w wyniku prac służących sporządzeniu pzo stwierdzono jako zagrożenie potencjalne: J02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych - gdyż na fragmentach płatów zaobserwowano obniżenie poziomu wody gruntowej w obrębie siedliska. Zaznaczono jednak, że nie wpływa ono negatywnie na ocenę wskaźnika uwodnienie.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzi *„dla siedlisk 9110, 9130, 9190 oraz 91D0 wnosimy o uzupełnienie informacji dotyczącej istniejącego zagrożenia „Usuwanie martwych i zamierających drzew” o fragment „nie dotyczy posuszu świerkowego”. Bieżące usuwanie zasiedlonych przez szkodniki wtórne świerków jest zabiegiem niezbędnym w związku z ustawowym zapisem (ustawa o lasach) zobowiązującym właścicieli lasów do ich powszechnej ochrony. Usuwanie posuszu świerkowego stanowi zabieg ochronny w stosunku do drzewostanów zajmujących siedliska chronione, jak i do drzewostanów w ich sąsiedztwie*”. Stan siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9190 został oceniony na U1 z powodu zbyt małej ilości martwego drewna w ich płatach. Usuwanie martwych i obumierających drzew niezależnie od ich przynależności gatunkowej przyczynia się do obniżenia stanu ochrony siedlisk. Do działań dla siedlisk leśnych z zakresu dostosowania gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska polegającego na pozostawianiu martwego drewna wprowadzono zapis o zachowaniu odpowiedniej struktury gatunkowej martwego drewna (dążenie do pozostawiania drewna gatunków liściastych) w celu

kształtowania warunków biocenotycznych dla gatunków związanych z martwym drewnem odpowiednich dla tych typów siedlisk).

Odpowiadając na uwagę Nadleśnictwa Kartuzy „dla siedlisk 9110 oraz 91D0 wskazano na istniejące zagrożenie, którym jest „duży udział nasadzonego świerka w drzewostanie” – brak wyjaśnienia pojęcia „duży udział”, organ tut. wyjaśnia: duży udział świerka w drzewostanie to taki, który powoduje obniżenie stanu ochrony w tych siedliskach. Świerk w dokumentacji pzo został potraktowany jako gatunek obcy geograficznie, a zatem zgodnie z PMS GIOŚ jego udział >1% w drzewostanach w płatach siedlisk 9110, 91D0 uznaje się jako zbyt duży.

Odpowiadając na uwagę Nadleśnictwa Kartuzy „dla siedliska 9130 jako istniejące zagrożenie wymieniono „problematyczne gatunki rodzime” – zapis nieprecyzyjny, nie niosący ze sobą informacji (gatunki rodzaj negatywnego wpływu)” organ tut. wyjaśnia: skorygowano zapis zagrożenia w sposób następujący: „**I01** obce gatunki inwazyjne – obecność świerka pospolitego, jodły pospolitej, daglezi. Gatunki te znajdują w obrębie fragmentów płatów siedlisk dogodne warunki do naturalnego odnawiania się powodując zniekształcenie struktury gatunkowej siedliska”.

Odpowiadając na uwagę Nadleśnictwa Kartuzy „dla siedliska 9110 jako istniejące zagrożenie wymieniono „problematyczne gatunki rodzime” – zapis nieprecyzyjny, nie niosący ze sobą informacji (gatunki rodzaj negatywnego wpływu)” organ tut. wyjaśnia: skorygowano zapis zagrożenia w sposób następujący: „**I01** obce gatunki inwazyjne - na południe od Jeziora Potęgowskiego występują przedwojenne nasadzenia nierodzimych gatunków jodły pospolitej i daglezi zielonej, modrzewia, które spontanicznie odnawiają się z dość dużą intensywnością, obecność odnawiającego się świerka pospolitego - zniekształcanie składu gatunkowego siedliska, **I02** problematyczne gatunki rodzime – obecność brzozy brodawkowatej – zniekształcenie składu gatunkowego siedliska”.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „jako potencjalne zagrożenie dla siedliska 9190 oraz 91D0 określono „wycinkę lasu” – zapis niejednoznaczny, czy chodzi o zręby zupełne?”, organ tut. wyjaśnia: skorygowano zapis zagrożeń istniejących w sposób następujący: 9190 „**B02** gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony siedliska doprowadziła do wyrównanej struktury wiekowej i zniekształcenia struktury drzewostanu (zbyt duży udział sosny, obecność świerka zwyczajnego i modrzewia europejskiego, miejscami nadmierny udział brzozy, ograniczony udział dębu)”, 91D0 „**B02** – gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony siedliska – doprowadzenie do zbyt dużego udziału świerku w drzewostanie, zbyt niskiego wieku drzewostanu”. Sposób modyfikacji gospodarki leśnej do wymogów siedlisk 91D0 i 9190 został określony w załączniku nr 5 do zarządzenia.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „wnosimy o uwzględnienie, że zbyt intensywne usuwanie martwych i zamierających drzew przy uwzględnieniu konieczności usuwania posuszu świerkowego jest obecnie zagrożeniem potencjalnym dla siedlisk 9110, 9130, 9190, 91D0, prosimy o dokonanie stosownych zmian w części opisowej zagrożeń” organ tut. wyjaśnia: zagrożenie istniejące dla siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9190, 91D0 „**B02.04** usuwanie martwych i obumierających drzew - brak lub niewielka ilość martwego drewna w płatach

siedliska powoduje obniżenie naturalności siedliska, zmniejszenie różnorodności biologicznej lasu i jego stabilności ekologicznej” nie może być traktowane jako zagrożenie tylko potencjalne, gdyż głównym czynnikiem aktualnie obniżającym stan ochrony ww. siedlisk przyrodniczych, jest brak odpowiedniej ilości martwego drewna w płatach siedlisk.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „*występuje niezgodność wskazanych istniejących zagrożeń pomiędzy dokumentacją Planu a załącznikiem nr 3 do projektu zarządzenia dla siedlisk 9110 oraz 91D0*”. organ tut. wyjaśnia: skorygowano zapisy zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych 9110 oraz 91D0. Zagrożenia z szablonu dokumentacji a niewymienione w projekcie zarządzenia, zostały dodane do załącznika nr 3 projektu zarządzenia. Autorzy dokumentacji pzo przyjęli, że świerk pospolity z uwagi na niejednolite stanowisko świata naukowego, jest gatunkiem obcym geograficznie w drzewostanie, co zostało sformułowane również w załączniku nr 3 do projektu zarządzenia.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „*występują różnice pomiędzy nazwą działań ochronnych w dokumentacji Planu a zał. nr 5 do projektu zarządzenia – siedlisko 3160*” organ tut. wyjaśnia: szablon dokumentacji zadań ochronnych ma pełnić funkcję pomocniczą w trakcie sporządzania projektu zarządzenia. Zapisy zawarte w szablonie dokumentacji pzo nie muszą być identyczne z zapisami zawartymi w projekcie zarządzenia.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „*występuje niezgodność wskazanej lokalizacji realizacji działań ochronnych pomiędzy częścią tabelaryczną i załączoną do dokumentacji mapą rozmieszczenia siedlisk oraz mapą działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych (zał. nr 5)*”, organ tut. wyjaśnia: w projekcie zarządzenia skorygowano lokalizację działań ochronnych.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Kartuzy „*w celu umożliwienia jednoznacznej identyfikacji płatów siedlisk wnosimy o wskazanie dla siedlisk 9110, 9130, 91D0 dokładnej lokalizacji (wskazanie wydzieleń leśnych) w kolumnie ‘miejsce realizacji’; zastosowany układ z wykorzystaniem oddziałów leśnych nie jest zgodny z załączoną mapą siedlisk (płaty siedlisk nie zajmują całych oddziałów leśnych, jak wynika z tab. nr 6*”. Lokalizacja działań ochronnych w płatach siedlisk 9130, 91D0, 9110 została skorygowana poprzez wskazanie wydzieleń leśnych i działek ewidencyjnych.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „*jako, że z załączonej do dokumentacji mapy działań ochronnych wynika, że w ramach siedlisk 7140, 9110, 9190 zaplanowano wykonanie działań również na gruntach niewchodzących w zarząd Nadleśnictwa Kartuzy wnosimy o wykreślenie Nadleśnictwa jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadań dla wszystkich płatów tych siedlisk (w kolumnie miejsce realizacji zawarto zapis ‘wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000’), proponujemy wprowadzenie w kolumnie podmiot odpowiedzialny za wykonanie zapisu ‘właściciel/zarządca gruntu’*”, organ tut. wyjaśnia: skorygowano zapis dotyczący podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań dla siedlisk przyrodniczych 7140, 9110, 9190. Jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań wskazano „Nadleśnictwo Kartuzy, Starosta Powiatu Kartuskiego, właściciele/użytkownicy gruntów”.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „dla zadania ochronnego *‘zapewnienie właściwych metod zagospodarowania’ na siedlisku 7140 wnosimy o zmianę określenia ‘cięć zupełnych’ na ‘zrębów zupełnych’*”. Zapisy „cięć zupełnych” i „zrębów zupełnych” są ze sobą tożsame. Zapis zwraca uwagę na konieczność stosowania innych rodzajów cięć niż zupełne – cięcia zupełne, jak również zręby zupełne mogą bowiem prowadzić do nagłego odsłonięcia wierzchniej warstwy gleby i uruchomienia spływu substancji w niej zawartych do torfowiska.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „dla zadania ochronnego *‘stopniowa przebudowa drzewostanów’ zaplanowanego dla siedliska 9110 prosimy o zastąpienie wskazanego zakresu prac zapisem ‘docelowy skład gatunkowy drzewostanów z dominującym bukiem i domieszką dębów, sosny i innych gatunków’*”, „*docelowy skład gatunkowy drzewostanów z dominującym bukiem i ewentualną domieszką dębów, jawora, graba, lipy, sosny, świerka, jak również pionierskich gatunków rodzimych (udział gatunków iglastych do 10%)*”. Jako działanie ochronne dla ww. siedliska utrzymano dotychczasowy zapis „*stopniowa przebudowa drzewostanów - docelowy skład gatunkowy drzewostanów w postaci czysto Bk, co najwyżej z domieszką Dbbsz i So (stopniowe eliminowanie gatunków obcych geograficznie i siedliskowo z drzewostanów tworzących płaty siedliska)*”, kierując się koniecznością przywracania siedliska do właściwego stanu ochrony. Należy bowiem podkreślić, że zgodnie z PMS GIOŚ właściwy stan ochrony dla leśnych siedlisk przyrodniczych jest, gdy gatunki obce geograficznie stanowią <1% w drzewostanie, natomiast gatunki obce ekologicznie <10% udziału w drzewostanie.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „dla zadania ochronnego *‘prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedliska’ w przypadku siedlisk 9110, 9130, 91D0 prosimy o zastąpienie wskazanego zakresu prac zapisem ‘prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania rębni zupełnych, dążenie do zwiększania zasobów drzew starych i martwego drewna, nie wprowadzanie sztucznie gatunków obcych geograficznie’*”. Niemożliwe było wprowadzenie proponowanego zapisu do treści zarządzenia. Dotychczasowe zapisy z zakresu modyfikacji gospodarki leśnej wynikają z ustawowej konieczności dążenia do osiągnięcia właściwego stanu ochrony tych siedlisk.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Kartuzy „wnosimy o zmianę nazwy zadania ochronnego dla siedliska 9130 z „przebudowa drzewostanów” na „stopniowa przebudowa drzewostanów”. Zapis działania ochronnego skorygowano.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „*wnioskujemy o dokonanie zmiany zapisu dotyczącego zakresu prac dla zadania stopniowa przebudowa drzewostanów – siedlisko 9130 na ‘docelowy skład gatunkowy drzewostanów z dominującym bukiem (nie mniej niż 80%) oraz domieszką innych gatunków’*”, „*docelowy skład gatunkowy drzewostanów z dominującym bukiem (nie mniej niż 80%) oraz możliwa domieszką jaworu, grabu, dębów, klona zwyczajnego, jesionu wyniosłego, cisa, świerka, sosny, oraz rodzimych gatunków pionierskich (udział gatunków iglastych do 10%)*”. Utrzymano dotychczasową formę zapisu działania: „*docelowy skład gatunkowy drzewostanów w postaci czysto Bk (nie mniej niż 80%), co najwyżej z domieszką Dbb i So*” kierując się koniecznością przywracania siedliska do właściwego stanu ochrony. Należy bowiem podkreślić, że zgodnie z PMS GIOŚ

właściwy stan ochrony dla leśnych siedlisk przyrodniczych jest, gdy gatunki obce geograficznie stanowią <1% w drzewostanie, natomiast gatunki obce ekologicznie <10% udziału w drzewostanie.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „wnosimy o rezygnację z zadania ochronnego dla siedliska 9130 ‘usuwanie gatunków obcych’ i pozostawienie możliwości odnowienia naturalnego jodły i daglezi w wydzieleniach 59a, 59c (fragment płatu żyznej buczyny w ramach obszaru), jako niewielkiego obszaru pozostałego po XIX/XX-wiecznej gospodarce leśnej prowadzonej z wykorzystaniem tych gatunków przez leśników; w związku z tym wnoskujemy o korektę zagrożeń wskazanych dla kwaśnych i żyznych buczyn poprzez usunięcie zapisu wskazującego na udział gatunków obcych w postaci jodły i daglezi (lokalne znaczenie); pozostawienie zadania związanego z ograniczeniem możliwości odnawiania się tych gatunków wymaga natomiast określenia szacunkowych kosztów – działanie wykonywane na potrzeby związane z ochroną przyrody”. Niemożliwe było usunięcie zapisu zagrożenia istniejącego dla siedliska 9130 „**101** obce gatunki inwazyjne – obecność świerka pospolitego, jodły pospolitej, daglezi. Gatunki te znajdują w obrębie fragmentów płatów siedlisk dogodne warunki do naturalnego odnawiania się, powodując zniekształcenie struktury gatunkowej siedliska”, gdyż obecność odnawiających się gatunków obcych w płatach siedliska wpływa obecnie na obniżenie stanu jego ochrony. Tak samo niemożliwe było usunięcie z działań ochronnych dla ww. siedliska działania „dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez ograniczenie możliwości odnowienia naturalnego jodły i daglezi - usuwanie drzew, które wchodzi podszyt (powyżej 5 m wysokości)”, działanie to bowiem wpływać będzie na polepszenie wartości wskaźników parametru struktury i funkcji związanych z obecnością gatunków obcych w płatach siedliska 9130.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „w przypadku zadania ochronnego ‘prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedliska’ dla siedliska 9190 wnosimy o zmianę określenia zakresu prac na ‘prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania rębni zupełnych, dążenie do zwiększania zasobów drzew starych i martwego drewna, nie wprowadzanie sztucznie gatunków obcych geograficznie, aktywne kształtowanie optymalnego składu drzewostanu: sosna do 10%, brzozy do 10% dęby powyżej 20% w perspektywie ponad 10-letniej”. Kierując się ustawową koniecznością przywracania stanu ochrony siedliska do właściwego stanu, zapis działań ochronnych polegających na modyfikacji gospodarki leśnej sformułowano w sposób następujący: „dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez: stosowanie rębni złożonych z długim okresem odnowienia, odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska – nie wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, pozostawienie w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 5% powierzchni drzewostanu macierzystego wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy). Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do całkowitego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu, dążenie do pozostawienia w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 3% miąższości drzewostanu, dążenie do pozostawiania martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm dążenie do

pozostawiania martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 3 sztuk/ha, aktywne kształtowanie optymalnego składu drzewostanu: sosny do 10%, brzozy do 10%, dębu powyżej 20% w perspektywie ponad 10-letniej”.

Częściowo uwzględniono wniosek Nadleśnictwa Kartuzy „wnioskujemy o zmianę nazwy zadania ‘stopniowe usuwanie świerka’ dla siedliska 91D0 na ‘zmniejszanie udziału świerka’ oraz zmianę zakresu prac na ‘zmniejszenie udziału świerka w ramach cięć rębnych, pielęgnacyjnych oraz sanitarnych o udziale tego gatunku >20%”. Sformułowania „stopniowe usuwanie świerka” i „zmniejszanie udziału świerka” są ze sobą tożsame – nie ma potrzeby zastępować jednego sformułowania drugim o takim samym znaczeniu. Utrzymano dotychczasowy zapis działania ochronnego dla siedliska 91D0 „stopniowe usuwanie świerka (tylko w młodych drzewostanach w ramach cięć pielęgnacyjnych)” dla części płatów siedliska przyrodniczego 91D0 znajdującego się w rezerwacie przyrody Kurze Grzędy, tak aby były tożsame z zapisami rozporządzenia nr 74/2006 Wojewody Pomorskiego z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Kurze Grzędy (Dz. Urz. Woj. Pomor. Nr 77 poz.1603) jednocześnie zapewniając tym płatom siedlisk dążenie do właściwego stanu ochrony poprzez eliminację gatunku obcego. Na płatach siedliska przyrodniczego 91D0 znajdujących się poza terenami rezerwatów przyrody działanie ochronne dotyczące usuwania świerka sformułowano w sposób następujący „dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez stopniowe usuwanie świerka w drzewostanie (w ramach cięć sanitarnych, pielęgnacyjnych, rębnych)”. Na płatach siedliska przyrodniczego 91D0 znajdujących się na terenie rezerwatów przyrody Jezioro Turzycowe, Kurze Grzędy, Żurawie Błota działanie ochronne sformułowano w sposób następujący „stopniowe usuwanie świerka”.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „wnosimy o usunięcie niezgodności pomiędzy wskazanymi zadaniami ochronnymi oraz zakresami prac do wykonania a zapisami planu ochrony rezerwatu przyrody Kurze Grzędy – dotyczy to zwłaszcza siedlisk 9190 oraz 91D0 m. in. zapisy dotyczące włochołki” organ tut. wyjaśnia: jako miejsce lokalizacji działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych 9190 skorygowano „wszystkie płaty siedliska na obszarze Natura 2000 poza rezerwatami przyrody, części działek ewidencyjnych nr: 108, 114, 113, 112, 111, 110, 117, obręb Kamienicki Młyn, części oddziałów: 133g, 133f, 151g, obręb 2”. W przypadku działań z zakresu usuwania świerka skorygowano miejsce lokalizacji działań ochronnych dla siedliska 91D0.

Nie uwzględniono wniosku Nadleśnictwa Kartuzy „wnioskujemy o usunięcie z zadań ochronnych dla siedlisk 9110, 9130, 9190, 91D0 ‘monitoringu wybranych parametrów’ i włączenie tych prac w zakres monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony siedliska”, gdyż stwierdzono konieczność przeprowadzenia monitoringu wybranych wskaźników parametru struktury i funkcji ww. siedlisk przyrodniczych częściej niż zaplanowany pełny monitoring stanu ochrony.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy „zgodnie z brzmieniem art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 28 września 1991 o lasach Lasy Państwowe wykonują zadania z zakresu realizacji planu ochrony rezerwatów, ochrony gatunkowej roślin i zwierząt oraz nadzoru nad obszarami Natura 2000 po uzyskaniu na te cele dotacji – wobec

tego wnosimy o wskazanie źródeł finansowania dla zadań ochronnych [...]”, „wnosimy o usunięcie Nadleśnictwa Kartuzy spośród podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadania ‘kontrola i konserwacja zastawek na rowach melioracyjnych w otoczeniu’ dla siedlisk 91D0, 7120, 7140 – brak wskazania źródła finansowania”. Organ tut. wyjaśnia: uwaga o wykreśleniu ze spisu podmiotów Nadleśnictwa Kartuzy nie została uwzględniona w treści zarządzenia, gdyż przytoczony przepis art. 54 brzmi: „Lasy Państwowe otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową, a w szczególności na: ...5) opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, ich realizację, ochronę gatunkową roślin i zwierząt oraz sprawowanie nadzoru nad obszarami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000” nie zaś, że Lasy Państwowe mogą wykonywać ww. zadania po uzyskaniu na te cele dotacji. Treść niniejszego zarządzenia nie wskazuje źródła finansowania działań ochronnych, ale wskazuje podmiot odpowiedzialny za pozyskanie środków na ten cel (dotyczy dotacji z budżetu państwa, środków z funduszy celowych, itp.).

Z ww. powodów nie uwzględniono również wniosków Nadleśnictwa Kartuzy:

- *„wnosimy o usunięcie Nadleśnictwa Kartuzy jako podmiotu odpowiedzialnego z realizacji działania ‘poszerzenie luk w borze i rozluźnienie drzewostanu’ dla siedliska 7120, działania ‘kontrola i konserwacja zastawek na rowach w otoczeniu’ dla siedlisk 7120, 7140, 91D0, działania ‘usuwanie gatunków obcych’ dla siedliska 9130 – wplanie zadań ochronnych nie wskazano źródeł finansowania, natomiast nadleśnictwo może realizować zadania wynikające z PZO po uzyskaniu środków finansowych na ten cel”,*
- *„wnosimy o zamieszczenie zastrzeżenia, że wskazane w PZO zadania wynikające z ochrony rezerwatów przyrody będą realizowane przez Nadleśnictwo Kartuzy pod warunkiem uzyskania środków finansowych na ten cel”* Odnosząc się do tej uwagi, należy podkreślić, że w zarządzeniu pzo umieszczone są działania mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych znajdujących się na obszarach rezerwatów przyrody, a nie działania ochronne mające na celu ochronę samych rezerwatów przyrody.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku: *„Nadleśnictwo Kartuzy wnosi o kompleksową weryfikację projektów dokumentów pod kątem odstąpienia od traktowania występującego na pojezierzu kaszubskim świerka pospolitego jako gatunku poza swoim naturalnym zasięgiem. Jak można wnioskować z coraz liczniej pojawiających się w świecie naukowym informacji świerk stanowił naturalną domieszki w lasach tego regionu. Z ostrożności, biorąc pod uwagę planowany zakres prac dotyczący usuwania tego gatunku, należałoby przynajmniej ograniczyć radykalne działania ochronne prowadząc je do zmniejszenia udziału tego gatunku. Zmiany wymagają zapisy projektów dokumentów, w tym zagrożenia oraz działania ochronne, poprzez rezygnację z traktowania świerka jako gatunku obcego”, „w związku z brakiem jednoznacznych dowodów naukowych na uznanie świerka za gatunek obcy w lasach Nadleśnictwa Kartuzy, co było głównym przedmiotem dyskusji w trakcie spotkań grupy roboczej opracowującej projekt pzo dla obszaru, w trakcie których Nadleśnictwo Kartuzy wielokrotnie przedstawiało dokumentację świadczącą o ciągłym istnieniu świerka pospolitego w składzie gatunkowym tutejszych drzewostanów, RDLP w Gdańsku wnioskuje o zmianę zapisów dotyczących usuwania świerka z listy działań obligatoryjnych na siedliskach kwaśnych buczyn”.* Organ tut. wyjaśnia: w związku z brakiem jednoznacznych dowodów naukowych na uznanie świerka za gatunek obcy, jak również w związku z brakiem jednoznacznych

dowodów naukowych na uznanie świerka za gatunek rodzimy w lasach Nadleśnictwa Kartuzy, organ przyjął za wykonawcami pzo, biorąc pod uwagę zasadę przezorności i ustawową konieczność przywracania siedliskom stanowiącym przedmiot ochrony w obszarze właściwego stanu ochrony, że jest to gatunek obcy zarówno ekologicznie jak i geograficznie w płatach siedlisk leśnych.

Z ww. powodów nie uwzględniono:

- wniosku Nadleśnictwa Kartuzy – „wnioskujemy o zmianę opisu zagrożeń i usunięcie informacji, o tym że świerk jest w kwaśnej buczynie gatunkiem obcym – należy uznać, że na terenie Pojezierza kaszubskiego gatunek ten stanowi naturalną domieszczę”,
- wniosku Nadleśnictwa Kartuzy „wnioskujemy o zmianę opisu zagrożeń i usunięcie informacji o tym, że świerk w żyznej buczynie jest gatunkiem obcym – należy uznać, że na terenie Pojezierza Kaszubskiego gatunek ten stanowi naturalną domieszczę”,
- wniosku Nadleśnictwa Kartuzy „wnioskujemy o usunięcie z opisu zagrożeń dla siedliska 91D0 informacji, o tym, że świerk jest gatunkiem obcym geograficznie”,
- wniosku RDLP w Gdańsku „w związku z brakiem jednoznacznych dowodów naukowych na uznanie świerka za gatunek obcy w lasach nadleśnictwa kartuzy, co było głównym wątkiem dyskusji w trakcie spotkań grupy roboczej opracowującej projekt pzo dla obszaru, w trakcie których Nadleśnictwo Kartuzy wielokrotnie przedstawiało argumentację świadczącą o ciągłym istnieniu świerka pospolitego w składzie gatunkowym tutejszych drzewostanów, RDLP w Gdańsku wnioskuje o zmianę zapisów dotyczących usuwania świerka z listy działań obligatoryjnych na siedliskach kwaśnych buczyn”

Odnosząc się do wniosku Nadleśnictwa Kartuzy dla siedliska 9110 „wnosimy o uzupełnienie opisu zagrożenia związanego z antropopresją o zgodny z rzeczywistością zapis, że ma ono charakter punktowy i fragmentaryczny – nie można stwierdzić, aby wskazane zjawiska na obszarze płatów siedliska miały charakter masowy” organ tu. wyjaśnia: zagrożenie związane z antropopresją określono w załączniku nr 3 do projektu zarządzenia jako zagrożenie potencjalne, a zatem takie, które może potencjalnie stanowić zagrożenie dla siedliska, ale obecnie nie wpływa negatywnie na stan ochrony siedliska przyrodniczego 9110 – nie ma charakteru masowego. Wskaźnik parametru struktury i funkcji dla siedliska 9110 „inne zniekształcenia (np. wydeptywanie, śmiecenie)” został oceniony na Fv.

Odnosząc się do wniosku Nadleśnictwa Kartuzy dla siedliska 9130 „wnosimy o uzupełnienie opisu zagrożenia związanego z antropopresją o zgodny z rzeczywistością zapis, że ma ono charakter punktowy i fragmentaryczny – nie można stwierdzić, aby wskazane zjawiska na obszarze płatów siedliska miały charakter masowy” organ tu. wyjaśnia: zagrożenie związane z antropopresją określono w załączniku nr 3 do zarządzenia jako zagrożenie potencjalne, a zatem takie, które może potencjalnie stanowić zagrożenie dla siedliska, ale obecnie nie wpływa negatywnie na stan ochrony siedliska przyrodniczego 9130 – nie ma charakteru masowego. Wskaźnik parametru struktury i funkcji dla siedliska 9130 „inne zniekształcenia (np. wydeptywanie, śmiecenie)” został oceniony na Fv.

Nie uwzględniono uwagi Nadleśnictwa Kartuzy dla siedliska 9190 „wnosimy o usunięcie wskazanego jako istniejące zagrożenie usuwanie martwych i zamierających drzew’ – wszystkie płaty siedliska znajdują się w rezerwacie przyrody

„kurze grzędy”, w tych fragmentach od wielu lat nie usuwa się zamierających i martwych drzew; wnosimy o usunięcie potencjalnego zagrożenia ‘wycinka lasu’ – zagrożenie nierealne, wszystkie płaty siedliska znajdują się w rezerwacie przyrody „Kurze Grzędy”, nie planuje się prowadzić działań niezgodnych z planem ochrony dla tego rezerwatu, w tym wycinki lasu rozumianej jako usunięcie wszystkich drzew”; wnosimy o usunięcie wskazanego jako istniejące zagrożenie ‘inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka’ – wszystkie płaty siedliska znajdują się w rezerwacie przyrody „Kurze Grzędy”, zagrożenie nie istnieje”. Organ tut. wyjaśnia: płaty siedliska 9190 zostały wykazane w trakcie realizacji pzo również poza terenem rezerwatu - głównie części działek ewidencyjnych nr: 108, 114, 113, 112, 111, 110, 117, obręb Kamienicki Młyn, ale również na terenie oddziałów leśnych 133g, 133f, 151g, obręb 2. Na płacie siedliska znajdującego się na działkach ewidencyjnych 108, 114, 113, 112, 111, 110, 117 wykonano dnia 07.08.2012 r. ocenę stanu ochrony siedliska, która wykazała zniekształcenie tego siedliska związane z prowadzoną w nim gospodarką leśną, m. in. zbyt małą ilość martwego drewna w płatach siedliska. Niemniej jednak w opisach zagrożeń związanych z gospodarką leśną, usuwaniem martwego drewna zawarto adnotację, że dotyczy ona płatów siedlisk znajdujących się poza rezerwatami przyrody. Zapis zagrożenia „B02.02 Wycinka lasu” przeformułowano na „B02 gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony siedliska – doprowadzenie do wyrównanej struktury wiekowej i zniekształcenia struktury drzewostanu (zbyt duży udział sosny, obecność świerka zwyczajnego i modrzewia europejskiego, miejscami nadmierny udział brzozy, ograniczony udział dębu) – dotyczy płatów siedlisk znajdujących się poza rezerwatami przyrody”.

Utrzymano dla siedliska 9190 zapis - **G05** inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka - antropopresja - wydeptywanie ściółki, niszczenie roślinności, zaśmiecanie jako zagrożenie potencjalne – fakt, że znaczna część drzewostanów wchodzących w skład siedliska 9190 znajduje się na terenie rezerwatów przyrody „Kurze Grzędy”, „Żurawie Błota”, „Szczelina Lechicka” nie powoduje, że nie może potencjalnie istnieć zagrożenie wydeptywaniem, niszczeniem roślinności, zaśmiecaniem w rezerwatach przyrody. Zwrócono na to szczególną uwagę w rezerwacie przyrody „Szczelina Lechicka” zapisując jako działanie do wykonania: „ukierunkowanie ruchu turystycznego i ograniczenie skutków penetracji rezerwatu. Wyraźne oznaczenie wyznaczonych szlaków, ustawienie tablic edukacyjno-informacyjnych – wg potrzeb”.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy 91D0 „wnosimy o usunięcie wskazanego jako istniejące zagrożenie ‘usuwanie martwych i umierających drzew’, na pozostałych fragmentach płatów spośród tego typu drzew usuwane są tylko zamierające świerki zgodnie z obowiązkiem wskazanym w ustawie o lasach – zwalczanie nadmiernie rozwijających się i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych (na obszarze Polski obserwuje się w ostatnich latach intensywne zamieranie drzew tego gatunku). Takiego działania nie można uznawać za zagrożenie, z pewnością negatywnie na siedlisko usuwanie świerków nie wpływa”; wnosimy o usunięcie potencjalnego zagrożenia ‘wycinka lasu’ – zagrożenie nierealne, dla płatów siedliska znajdujących się w rezerwatach przyrody, nie planuje się prowadzić działań niezgodnych z planem ochrony lub zadaniami ochronnymi, dla pozostałych stanowisk nie ma nawet potencjalnego zagrożenia tego typu, są to drzewostany przedrębne, nie przewiduje się zgodnie z PUL, stosowania rębni, a zwłaszcza wycinki lasu, rozumianej jako usunięcie wszystkich drzew” organ tut. wyjaśnia: zagrożenia jako potencjalne w wersji ostatecznej zostały sformułowane w

sposób następujący „B02 – gospodarka leśna niedostosowana do wymogów ochrony siedliska – może prowadzić do zbyt dużego udziału świerka w drzewostanie, zbyt niskiego wieku drzewostanu (dotyczy płatów siedliska poza rezerwatami przyrody), B02.04 usuwanie martwych i zamierających drzew – może prowadzić do braku lub niewielkiej ilości martwego drewna w lesie co wpływać może na obniżenie naturalności i struktury siedlisk, zmniejszenie różnorodności biologicznej lasu i jego stabilności ekologicznej (dotyczy płatów siedliska poza rezerwatami przyrody)”.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy – 91D0 „*jako zagrożenie istniejące w projekcie zarządzenia wskazano ‘problematyczne gatunki rodzime’ zapis nieprecyzyjny, nie wskazujący na konkretne zagrożenie gatunki, rodzaj negatywnego wpływu*” organ tutaj wyjaśnia: przedmiotowe zagrożenie zostało sformułowane w sposób następujący: „I01 obce gatunki inwazyjne - udział w drzewostanie świerka jako gatunku obcego geograficznie prowadzi do zniekształcenia płatów siedliska”.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Kartuzy „*w sytuacji, kiedy realizacja działań ochronnych planowana jest do wykonania na części pododdziału leśnego/wydziału wnioskujemy o wskazanie lokalizacji pododdziału leśnego/wydziału z dopiskiem (część/fragment)*”. Zapisy dotyczące miejsca lokalizacji wykonywania działań ochronnych zostały skorygowane.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Kartuzy i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku „*wnosimy o usunięcie Nadleśnictwa Kartuzy jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację działania monitoring wybranych parametrów poza terenami rezerwatów przyrody dla siedliska 9110, działania monitoring wybranych parametrów na terenie rezerwatu przyrody „Lubygość” dla siedliska 9110, działania Monitoring wybranych parametrów dla siedlisk 9130, 91D0, 9190 – proponujemy by wskazany monitoring wykonywał sprawujący nadzór nad obszarem natura 2000 RDOŚ w Gdańsku*”. Zapis dotyczący podmiotów odpowiedzialnych za ww. działania został skorygowany.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Kartuzy dotyczącą działania dla siedlisk 3160, 7140 „*wnioskujemy o zmianę zapisu dotyczącego konieczności wykonywania zrywki nasiębiernej w pasie o szerokości 20 m od brzegu siedliska i zmianę końcowego fragmentu opisu działania na ‘w tym pasie zrywka z minimalizacją naruszania pokrywy glebowej’*”. Zapis dotyczący działania ochronnego dla siedlisk 3160, 7140 skorygowano.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy 9110 „*zgodnie z zapisami projektu planu ochrony rezerwatu przyrody „Lubygość” wnioskujemy o zmianę nazwy działania ochronnego z ‘eliminacja gatunku obcego-świerka’ na ‘redukcja udziału świerka’, wskazanie odpowiednio (zapis część/fragment) pododdziałów, gdzie działanie będzie wykonywane na fragmentach, wydłużenie czasu na rozpoczęcie prac w ramach tego działania do całego okresu obowiązywania pzo, a nie pierwszych pięciu lat jego obowiązywania*”, organ tutaj wyjaśnia: nazwy „redukcja udziału gatunku obcego – świerka” i „eliminacja gatunku obcego świerka” przy wskazaniu konkretnej masy do usunięcia są ze sobą tożsame. Skorygowano zapis działania zgodnie z sugestią Nadleśnictwa Kartuzy. Sprecyzowano lokalizację wykonania działania. Czas na rozpoczęcie działań z ww. zakresu w projekcie planu ochrony został wskazany na pierwsze 5 lat obowiązywania planu – zapis ten został przeniesiony do projektu pzo.

Należy podkreślić, że zapisy zawarte w pzo wynikają głównie ze względu na konieczność dążenia do przywracania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego 9110, a nie polegają na ochronie rezerwatów przyrody.

Odnosząc się do wniosku Nadleśnictwa Kartuzy dla siedliska 9110 „*dla działania 'przerzedzenie brzozy na wybranych powierzchniach' wnosimy o zgodną z projektem planu ochrony rezerwatu przyrody Lubygość zmianę i wydłużenie czasu na rozpoczęcie prac w ramach tego działania do całego okresu obowiązywania PZO*”, organ tu wyjaśnia czas na wykonanie działań z ww. zakresu w projekcie planu ochrony został wskazany na pierwsze 5 lat obowiązywania planu – zapis ten został przeniesiony do projektu pzo. Należy podkreślić, że zapisy zawarte w pzo wynikają z konieczności dążenia do przywracania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego 9110, a nie mają służyć ochronie rezerwatów przyrody.

Odnosząc się do wniosku Nadleśnictwa Kartuzy „*zgodnie z zapisami projektu planu ochrony rezerwatu Lubygość prosimy o zmianę nazwy działania z „eliminacja modrzewia” na „zmniejszenie udziału modrzewia”* organ tu wyjaśnia: nazwy działania „zmniejszenie udziału modrzewia” i „eliminacja modrzewia” przy określeniu konkretnej masy do usunięcia są ze sobą tożsame. Zapis działania sformułowano zgodnie z sugestią Nadleśnictwa Kartuzy.

Odnosząc się do wniosku Nadleśnictwa Kartuzy dotyczącego siedliska 9110 „*dla działania 'ukierunkowanie ruchu turystycznego' wnosimy zgodnie z zapisami projektów planów ochrony rezerwatów 'Lubygość' oraz Szczelina Lechicka' o usunięcie zadania dotyczącego patrolowania oraz wyraźne wskazanie, że podmiotem odpowiedzialnym za usuwanie śmieci jest Nadleśnictwo kartuzy, natomiast z oznakowanie szlaków, ustawianie tablic odpowiedzialnym jest RDOŚ w Gdańsku*”, organ tu wyjaśnia: usunięto zapis dotyczący patrolowania rezerwatu przyrody. Sprecyzowano zapisy dotyczące podmiotów odpowiedzialnych za poszczególne działania ochronne wg. uwag Nadleśnictwa Kartuzy.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy dotyczącej siedlisk 9130, 9190 „*dla działania 'ukierunkowanie ruchu turystycznego', zgodnie z projektem planu ochrony rezerwatu „Szczelina Lechicka”, wnosimy o wskazanie jako odpowiedzialnego RDOŚ w Gdańsku*” organ tu wyjaśnia: jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania wpisano RDOŚ w Gdańsku we współpracy z Nadleśnictwem Kartuzy.

Odnosząc się do uwagi Nadleśnictwa Kartuzy dotyczącej siedliska 9190 „*wnioskujemy o całkowite zrewidowanie oraz dokonanie niezbędnych zmian dla działania ochronnego 'prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska' w celu osiągnięcia zgodności z zapisami planu ochrony rezerwatu przyrody „Kurze Grzedy” – wszystkie płyty siedliska leżą w tym rezerwacie*”, organ tu wyjaśnia istniejące błędy w zakresie wskazania miejsca lokalizacji poszczególnych działań ochronnych dla siedliska 9190 skorygowano.

Odnosząc się do uwagi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku – działanie dla siedliska 7120 „*w związku z nieużytkowaniem siedlisk bagiennych przez nadleśnictwo, zakwalifikowaniem siedlisk bagiennych na potrzeby certyfikacji leśnej FSC do lasów referencyjnych, RDLP w Gdańsku wnioskuje o usunięcie*

zapisów dotyczących rozluźniania drzewostanu i poszerzania luk w siedlisku boru bagiennego”, organ tut. wyjaśnia: w związku z ustawową koniecznością przywrócenia siedlisku 7120 właściwego stanu ochrony, niemożliwe było usunięcie ww. działania ochronnego. W obszarze objętym planem zachowały się jedynie dwa małe płyty torfowisk wysokich, zaburzone w przeszłości na skutek obniżenia wód gruntowych (zarośnięcie drzewami, kompaktacja złoża torfu). Od czasu zbudowania zastawek stosunki wodne uległy poprawie, lecz kompozycja gatunkowa wciąż nie odpowiada typowym postaciom tego siedliska. Utrzymuje się zagrożenie ekspansją roślin drzewiastych, stąd konieczność usuwania drzew.

Odnosząc się do uwagi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „jeżeli nie ma jeszcze ustanowionych PO to nie można wykluczyć tych rezerwatów z PZO”, organ tut. wyjaśnia: pierwotnie zakładano, że uda się ustanowić plany ochrony dla rezerwatów przed pzo dla Natura 2000, jednak z powodów niezależnych od tut. organu powyższe plany nie zostały ustanowione, więc pzo obejmuje cały obszar Natura 2000. W tym celu zostały powtórzone konsultacje społeczne dla obszaru Natura 2000 Kurze Grzędy.

Odnosząc się do uwagi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska dotyczącej siedliska 7120 „nie ma żadnych zagrożeń istniejących? A stan ochrony jest U1”. Skorygowano zapisy dotyczące zagrożeń.

Pozostałe uwagi dotyczyły szablonu dokumentacji pzo i nie wpływały na treść projektu zarządzenia.

Informacje o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym przez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl pod numerem 757/2012.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust.2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U.Nr 31 poz .206) z Wojewodą Pomorskim, pismem znak NK.II.0041.25.2014.MM z dnia 15 kwietnia 2014 r..

Ocena skutków regulacji (OSR)

do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Kurze Grzędy PLH220014

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenia będzie bezpośrednio oddziaływać na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gdańsku, Nadleśnictwo Kartuzy, Gminę Sierakowice Gminę Kartuzy, Starostwo Powiatowe w Kartuzach, zarządców i właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000.

3. Konsultacje społeczne

W opiniowaniu i konsultacjach społecznych projektu planu zadań ochronnych uczestniczyli przedstawiciele: Agencji Nieruchomości Rolnych, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oddział w Kartuzach, Biura Powiatowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kartuzach, Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, Nadleśnictwa Kartuzy, Okręgowej Rady Łowieckiej w Gdańsku, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku - Nadzór Wodny Słupsk, Sołectwa Bącka Huta, Sołectwa Bukowo, Sołectwa Sianowo, Starostwa Powiatowego Kartuzach, Urzędu Gminy Sierakowice, Urzędu Gminy Sierakowice, Urzędu Miejskiego w Kartuzach, Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Woj. Pomorskiego Terenowy Oddział w Kartuzach oraz społeczeństwo, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. Zm.) oraz art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu oszacowano na 10 tys. zł, wyceniając koszty działań dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt oraz ich siedlisk, dotyczących utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania i dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. Koszt planowanego monitoringu oszacowano na około 18 tys. zł.. Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Gdańsku, NFOŚiGW, EFRR

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- 1) „Dyrektywie siedliskowej” - Dyrektywie Rady 79/43 z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny;
- 2) „Dyrektywie ptasiej” - Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.